

1956-YIL 4-YANVARDAN
CHIQA BOSHLAGAN

О'ЗВЕКИСТОН ADABIYOTI VA SAN'ATI

АДАБИЙ-БАДИЙ, МАЬНАВИЙ-МАЪРИФИЙ, ИЖТИМОИЙ ГАЗЕТА

№ 8 (4510)
2019 ЙИЛ 22 ФЕВРАЛЬ

ТОШКЕНТДА III ХАЛҚАРО ГИДЛАР ФОРУМИ ЎТКАЗИЛМОҚДА

21 февраль – Бутунжоҳон экскурсоводлар куни муносабати билан Тошкентда III халқаро гидлар форуми ўз ишини бошлади.
“Буок ипак йўли: чегарасиз ҳамкорлик” номи остида ўтказган форумда мамлакатимизнинг турли ҳудудларидан келган гидлар, туроператорлар, музеййушносарлар ва туризм соҳаси бўйича бошқа мутахассислар, халқаро эксперталар иштироқ этмоқда.
Форумнинг очилишида Ўзбекистон Республикаси Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси раиси вазифасини бажарувчиси Абдулаиз Оқкулов Ўзбекистон Республикаси гидлар уюшмаси ташкил этилганини айтиб ўтди.
– Гидлар уюшмасини ташкил этиш масаласи 10 йилдан зиёд вакт давомида ўтрага ташланни келинаётган эди ва ниҳоят Туризмни ривожлантириш

давлат қўмитаси, “Туризм ўқув консалтинг маркази” давлат унитар корхонаси ва мамлакатимиз гидларининг биргалиқидаги сайди-ҳарқатлари билан лойиха амалга ошиди, – деди А.Оқкулов.
А. Оқкуловнинг қайд этишича, гидлар уюшмаси Ўзбекистон туризм бозори иштирокчиларини ўзида бирлаштириб, унинг асосий вазифаларидан бири мамлакатимизда сайди-ҳарқати гидлар фаолияти учун самарала бўлган ижтимоий иктисодий шарт-шароитлар яратиш хисобланади. Айни вактда Форум доирасида “Буок ипак йўли: чегарасиз ҳамкорлик” мавзусида халқаро имламалий конференция ўз ишини давом этилмоқда. Форум иккى кун давом этиди.

Малоҳат ХУСАНОВА,
ЎзА

Уюшма фаолиятидан

БОБУР ХАЛҚАРО ЖАМОАТ ФОНДИДА

Бобур халқаро жамоат фондининг Тошкентдаги филиалида буок бобомиз Захиридин Муҳаммад Бобур ижодига бағишлиган тадбир бўлиб ўтди. Унда Фонд фаоллари, таникли бобуршунсо олимлар, ижодкорлар, санъаткорлар ва адабиёт муҳлислари

ри катнашди. Сўзга чиқсанлар кейинги йилларда мамлакатимизда Бобур ҳаёти ва ижодини ўрганиш, ахоли, айниқса, ёшлар ўтрасида адаб меросини кенг тарғиб этишига алоҳида эътибор қартилагани, жумладан, Андикон шаҳридан Захиридин

Алишер Навоий шеърияти жанрларга бойлиги билан ҳам алоҳида аҳамият касб этади. Унинг туркӣ тилда яратган шеърлари 16 жанрда бўлиб, ушиб ижод намуналари том маъноди шакл ва мазмун бирлигининг юксак намунаси ҳамdir. Мазкур лирик жанрлар орасида мусамматларнинг ўзига хос ўрни бор.

НАВОЙНИНГ МУСАММАНИ ЎЗ ҒАЗАЛИГА БОГЛАНГАНМИ?

Мусаммат арабча сўнг бўлиб, “игла ўтказилган марварид” деган маънени ҳудудлари ва яратилиш хусусиятига кўра 2 хил бўлади: табъи худ, яны мустакил мусамматлар ва тасмит – фазал асосида яратиладиган мусамматлар ёки тазмин мусамматлар.

Табъи худ мусамматда барча мисралар бир шоирнинг ўзи томонидан яратилиди. Бунда ижодкор ўзга шоир шеърини асос қилиб олмайди, балки ўзи мустакил равишда мусаммат яратади. Тазмин мусамматда эса муаллиф ўзга шоир ёки байзода (худа кам ҳолларда) ўз газалини асос қилиб олиб, мавзуни давом этиргани ҳолда, вазн, қоғия ва радифни саклаб қолиб, мусаммат яратади. Бунда асос қилиб олинган фазалдаги ҳар байтнинг юкори қисмига 3 ва ундан ортиқ мисралар кўшилади. Мактаб бандда тасмит боғлаётган шоирнинг тахаллusi ҳам келтирилади. Одатда, фазалга тасмит боғлаётган шоирнинг тахаллusi ҳам мусаддас доирасида амалга оширилади, агар фазал бешталирился, у тасмит деб, агар оптитика айланыралса, тасмит деб аталади.

Алишер Навоий ижодида мусамматларнинг мухаммас, мусаддас ва мусамmat турлари кўйланилган. Биз аввали изланишаримизда “Хазойин ул-маоний” кулиятидаги мухаммас ва мусаддасларнинг яратилиш хусусиятини ўрганиб чиқиб, шоирнинг барча мухаммаслари тазмин ўйналишида (10 мухаммасдан учтаси Лутфийга, қолган еттитаси ўз фазалларга боғланган) эканлиги ҳақида маълумот берган эдик. Куллиётдаги 5 мусаддасдан иккитаси Лутфийга, биттаси Ҳусайнйига, биттаси шоирнинг ўз фазалига тасдис эканлиги ва биттаси Навоийнинг ўз табъидан яратилган мусаддас эканлиги ҳам айтиб ўтилганди. Лекин кизиғи шундаки, “Хазойин ул-маоний”даги битта мусаммат (саккизлик) ҳам шу йўналишда, яны газмин мусамман бўлиб, шоирнинг ўз фазалини саккизликка айлантириши, бошқача айтганда, тасмин килиши асосида вужудга келган экан.

Муҳаммад Бобур номидаги маданият ва истироҳат борги, шоирнинг рамзий қабр-макбараси, китоб музейи ва бошқа иншиотлар ободонлаштирилганини таъкидлаб ўтиши.

Фонд томонидан таъсис этилган Бобур номидаги халқаро мукофотга иккнинашарни ижодкор – Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ёшлар мурраббийси, шоир ва таржимон Мирзо Кенжабек ва атоқли санъаткор Темурмалик Юнусов сазовор бўлдилар.

► 2

ҚўШАЛОҚ БАЙРАМ СУРУРИ

Ўтган ҳафтанинг сўнгги тўрт куни юртимиз маданий ҳаётидаги унтилмас воқеаларга бой бўлди. 15 февраль куни республика “Ёш томошабинлар театрида “АССИТЕЖ Азия Митинг 2019” вакиллари кутиб олинди. Театр биносининг ёруғ ва гўзал фойеси Осиё болалар театрилари аробблари халқаро учрашувишинг ўйғирмага яхин қатнашчиси, мазкур театр актёrlари, театр мутахассислари ва ихлосманлари ҳамда оммавий аҳборот воститалор вакиллари билан гавжум бўлди. 2018 йили ушбу халқаро ташкилотга авzo бўлган “Ўзбекистон АССИТЕЖ” пойтактимиздаги Ёш томошабинлар театри базасида ташкил этилди.

— Ушбу халқаро тадбир театримизнинг 90 йиллик юбилейига тўғри келганини хоняҳотда хушинади этди, — деди “Ўзбекистон АССИТЕЖ” раҳбари, театр директори Зулфия Ҳамроева. — Ташкилотнинг энг ўз аъзоси бўлиши мизга қарамал, ҳозирдан онинг театримизда фаолиятига ижобий таъсир кўрсатадиганини айтиб ўтишим керак. Бундан бўён ўзаро ҳамкорлигимиз янада мустаҳкамланади, деб ўйлайман. Юртимиздаги 13 та болалар театри ҳам башланган ижодий алокадаримиз ташкилотимиз фаолиятига янада ижодий таъсир кўрсатади, деб ўйлаймиз.

Тадбир доирасида қатнашчилар ўзаро йигилиш ўтказилиб билан бирга, пойтахтимиздаги Ёш томошабинлар театрининг “Шум бола”, “Аловиддининг сирхончи чироги”, Ёшлар театрининг “Супер Кидс” ҳамда Кўнгироқ таатрининг “Яна Андерсен” спектаклларини томошча килишиди. Шуниси кувонарлики, барча томошалар давомли қарслаклар, “Тассано! Офарин! Браво!” деган олишишларга қоршиқ ўтди.

— Ўзбекистон халқига, ўзбек хамкасларимизга делегациямиз аъзолари номидан катта миннатдорлик билдираман, — деди Имрон Хон. — Айниқса, Ёш томошабинлар театрининг барча ходимларига самиими муносабат, меҳмондўстлик, професионал маҳорат учун раҳмат. Ўзига хос тарихий идизларга эга ўзбек театр санъати билан биринчи учрашувишими, бу ерда кўрган ва эштагланаримиз, яхшилика ўйғирлган кўёшли кунлар бу каби учрашувлар мунтазамлик касб этишидан далолат бериб турибди.

— Ўзбекистон халқига, ўзбек хамкасларимизга делегациямиз аъзолари номидан катта миннатдорлик билдираман, — деди Имрон Хон. — Айниқса, Ёш томошабинлар театрининг барча ходимларига самиими муносабат, меҳмондўстлик, професионал маҳорат учун раҳмат. Ўзига хос тарихий идизларга эга ўзбек театр санъати билан биринчи учрашувишими, бу ерда кўрган ва эштагланаримиз, яхшилика ўйғирлган кўёшли кунлар бу каби учрашувлар мунтазамлик касб этишидан далолат бериб турибди.

лан иш битмайди. Ҳар бир боланинг ўз дунёси бор. Агар шу дунёни хис қиломасак, кўп нарсани йўқотиб кўймиз. Бу эса болалар ва ёшлар театрлари ижодкорлари зиммасига катта масъулият юклайди. Очиги, ташкилотни тузганимизда нима килишимизни ҳали аниқ билмасдик. Кўплаб давлатларда билан танишиб, аста-секин ва зифаларимиз ҳақида тасаввуримиз шаклланди. Ўзбекистон театрлари билан бошланган ижодий алокадаримиз ташкилотимиз фаолиятига янада ижодий таъсир кўрсатади, деб ўйлаймиз.

Тадбир доирасида қатнашчилар ўзаро йигилиш ўтказилиб билан бирга, пойтахтимиздаги Ёш томошабинлар театрининг “Шум бола”, “Аловиддининг сирхончи чироги”, Ёшлар театрининг “Супер Кидс” ҳамда Кўнгироқ таатрининг “Яна Андерсен” спектаклларини томошча килишиди. Шуниси кувонарлики, барча томошалар давомли қарслаклар, “Тассано! Офарин! Браво!” деган олишишларга қоршиқ ўтди.

— Ўзбекистон халқига, ўзбек хамкасларимизга делегациямиз аъзолари номидан катта миннатдорлик билдираман, — деди Имрон Хон. — Айниқса, Ёш томошабинлар театрининг барча ходимларига самиими муносабат, меҳмондўстлик, професионал маҳорат учун раҳмат. Ўзига хос тарихий идизларга эга ўзбек театр санъати билан биринчи учрашувишими, бу ерда кўрган ва эштагланаримиз, яхшилика ўйғирлган кўёшли кунлар бу каби учрашувлар мунтазамлик касб этишидан далолат бериб турибди.

